

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalovanému: **Město Havlíčkův Brod**, se sídlem Havlíčkovo náměstí 57, Havlíčkův Brod, ve věci žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2021, č. j. 30 A 43/2021 - 20,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřoval v neposkytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

[2] Krajský soud výrokem I. v záhlaví uvedeného usnesení nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků a výrokem II. neustanovil žalobci zástupce. Krajský soud uvedl, že podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), lze osvobození od soudních poplatků přiznat jen výjimečně ze zvlášť závažných důvodů. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že při zvažování, zda osvobození přiznat, je třeba brát v úvahu, aby nedocházelo ke zneužívání institutu osvobození. Žalobci osvobození od soudních poplatků nepřiznal, jelikož je účastníkem mnoha řízení týkajících se poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, aniž by šlo o spory mající vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, ve které namítl, že se dlouhodobě zabývá legislativou veřejné správy a samosprávy, a proto

se domáhal soudní ochrany před nečinností žalovaného. Krajský soud mu však bezdůvodně nepřiznal osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce k ochraně jeho práv. Rozhodovací činnost krajského soudu je nezákonná, diskriminační, porušuje principy právního státu a je projevem despektu k vězněným osobám, zvláště těm se zdravotním postižením.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Stěžovatele v nynějším řízení netíží poplatková povinnost, ani povinnost být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, jelikož podává kasační stížnost proti procesnímu usnesení krajského soudu, kterým se nekončí řízení o žalobě (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s.: „*Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoli za řízení odejme, popř. i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popř. neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*“

[7] Již krajský soud příležitostně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, č. 2601/2012 Sb. NSS, podle kterého platí: „*I když účastník je nemajetný, takže by zásadně bylo namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodíní odeprít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede. O výše uvedený případ se může jednat, vede-li účastník s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastníkovi životní sféry (netýkají se, a to ani nepřimo, účastníkova majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, nýbrž jde o spory vyvolané účastníkovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí).*“

[8] V dané věci se stěžovatel domáhá poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím ohledně činnosti žalovaného. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že ze stěžovatelovy žádosti o osvobození od soudních poplatků neplyne, že by požadované informace měly jakýkoliv vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry. Nadto je krajskému soudu i Nejvyššímu správnímu soudu z úřední činnosti známo, že stěžovatel vede množství „sporů“ týkajících se poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím, které často pokračují před soudy (jen u Nejvyššího správního soudu bylo do této chvíle vedeno přes 400 řízení o kasačních stížnostech stěžovatele). Taková řízení má stěžovatel plné právo vést, dává-li mu objektivní právo procesní možnosti tak činit, a musí v nich mít možnost účinně hájit svá práva. Není však důvod, aby náklady na vedení těchto řízení za stěžovatele nesl stát formou osvobození od soudních poplatků.

[9] Vzhledem k tomu, že stěžovatel nesplnil základní předpoklad pro osvobození od soudních poplatků, nemohl mu být pro řízení o žalobě ustanoven ani zástupce

pokračování

(§ 35 odst. 10, věta první, s. ř. s.). V řízení o žalobě nadto není zastoupení advokátem povinné (pro úplnost srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2015, č. j. 1 As 197/2015 - 19). Krajský soud tedy nepochybil ani v případě neustanovení zástupce z řad advokátů.

[10] K návrhu stěžovatele na přikázání věci jinému senátu krajského soudu Nejvyšší správní soud uvádí, že soudní řád správní (na rozdíl od občanského soudního řádu) v § 9 umožňuje přikázání věci toliko jinému soudu, nikoli jinému soudci, potažmo jinému senátu téhož soudu. Z povahy věci proto Nejvyšší správní soud k tomuto návrhu přistoupil jako ke kasačnímu důvodu, který lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., tj. tvrzené zmatečnosti soudního řízení, spočívající v tom, že v něm pro svou podjatost rozhodovali vyloučení soudci.

[11] Z kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel spatřuje důvod podjatosti v procesním postupu krajského soudu. Ten však podle § 8 odst. 1, věty třetí, s. ř. s. nemůže být důvodem k vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, č. 283/2004 Sb. NSS). Tato argumentace tedy není opodstatněná.

III. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud pro výše uvedené kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[13] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému v tomto řízení žádné náklady nevznikly, jejich náhradu mu proto soud nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2021

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu